

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องการเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลาย บ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

ระยะที่ 2 การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

ระยะที่ 3 การประเมินการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

ระยะที่ 4 การปรับปรุงและเผยแพร่การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

รายละเอียดแต่ละระยะ มีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

การดำเนินการในระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้าง
จิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 โดยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและ
แนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 จำนวน 20 คน ได้แก่
คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครู จำนวน 2 คน
ผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 3 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ตัวแทนจากองค์การศาสนา จำนวน
2 รูป เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำนวน 2 คน และ
ตัวแทนนักเรียน จำนวน 6 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1 การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

4.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างจิต
สาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ตามกรอบแนวคิดของการวิจัยที่กำหนดไว้เพื่อร่างแบบ
สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4.1.2 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นปรึกษาประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาในขั้นต้น

4.1.3 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่ผ่านการพิจารณาจากประธานที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

4.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2.1 นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา
เพื่อหาค่าความสอดคล้องและความตรงของข้อคำถาม ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
5 คน ประกอบด้วย

4.2.1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สාරาญ กำจัดภัย ประธาน
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทพ การุณย์ลัญจกร

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2.1.3 ดร. สุกสมพร อโนทัย คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สหัสวันนะเขต แขวงสหัสวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.2.1.4 นายสินนะสร แสงจันทร์ รองหัวหน้าแผนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.2.1.5 นายสีสมพร สุกทิจัก หัวหน้าแขนงคุ้มครองป่าสงวนแห่งชาติ
แขวงคำม่วน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

4.2.2 ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อหาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่
ต้องการจะวัด คือ ค่า IOC (Index of Items Objectives Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC
ที่มากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัดได้และผลการ
ประเมินค่าความสอดคล้องของข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4.2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างตามความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญและจัดทำแบบสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานโครงการจัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ทำหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่างและผู้ที่เกี่ยวข้อง
เพื่อให้แจ้งหน่วยงานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 เก็บรวบรวมแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง ตรวจสอบความสมบูรณ์
ของข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จนครบถ้วนสมบูรณ์

6.2 เรียบเรียงและจำแนกข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างของประเด็น
ต่าง ๆ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Data
Analysis) โดยการจำแนกหรือการจัดกลุ่มข้อมูล (Typological Analysis)

6.4 นำผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเกี่ยวกับสภาพปัญหา ความต้องการและแนวทางการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อดำเนินการจัดเรียงลำดับความสำคัญข้อมูล

ระยะที่ 2 การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

การดำเนินการในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (ร่าง) การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) การพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. นำประเด็นที่ได้จากการสังเคราะห์ระยะที่ 1 มาร่วมสนทนากลุ่มเพื่อวางกรอบของร่างการพัฒนาการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 จำนวน 16 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครู จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน ตัวแทนจากองค์การศาสนา จำนวน 2 รูป เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จำนวน 1 คน และตัวแทนนักเรียน จำนวน 6 คนโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้จากการสนทนากลุ่มมายกร่างกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 มี 3 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมจิตสาธารณะเพื่อนช่วยเพื่อน 2) กิจกรรมเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมและ 3) กิจกรรมจิตสาธารณะดูแลความสะอาดชุมชนและโรงเรียน และมีองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรม ได้แก่ ประกอบด้วย 1) ชื่อกิจกรรม 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์ของกิจกรรม 4) ตัวชี้วัด 5) กลุ่มเป้าหมาย 6) กระบวนการของกิจกรรม และ 7) การวัดและประเมินผล

- 3.1 นำร่างไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมด้านเนื้อหาและภาษา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง

3.2 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขร่างการพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4

3.3 จากนั้นนำเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความ
เหมาะสมอีกครั้ง ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เทปบันทึกเสียง ปากกา กล้องถ่ายรูป และกระดาษบันทึก โดยการประชุมเชิง
ปฏิบัติการและการระดมสมอง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือจาก
กลุ่มเป้าหมายเพื่อนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ในการประชุมเชิงปฏิบัติการและ
การระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 นำข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการระดมความคิดเห็น
เกี่ยวกับ (ร่าง) การพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 เพื่อเรียบเรียง
ประเด็นต่างๆ

6.2 วิเคราะห์เชิงเนื้อหาเกี่ยวกับ (ร่าง) การพัฒนาศูนย์ส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะ
ตามหลักอิทธิบาท 4

ระยะที่ 3 การประเมินการส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4

การดำเนินการในระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะ
ตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด
เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการประเมินการส่งเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิ
บาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาด

เมืองชัยบุรี แขวงสะพานนระเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 14 คน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ครู จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน ตัวแทนจากองค์การศาสนา จำนวน 2 รูป และ นักวิชาการ จำนวน 4 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการในระยะที่ 3 มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบประเมินการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาต เมืองชัยบุรี แขวงสะพานนระเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด

3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 ร่างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า 5 ระดับ การประเมินการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนิลาต เมืองชัยบุรี แขวงสะพานนระเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยออกแบบไว้

3.2 นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า 5 ระดับที่สร้างขึ้นปรึกษากับประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาในขั้นต้น

3.3 นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนการประเมินค่า 5 ระดับ ที่ผ่านการพิจารณาจากประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาเพื่อหาค่าความสอดคล้องและความตรงกับสิ่งที่ต้องการจะวัด คือ ค่า IOC (Index of Items Objectives Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัดได้ และผลการประเมินค่าความสอดคล้องของข้อคำถามโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4.2 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่นำมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ โดยมีเกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 101) ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย มีดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลัก
อิทธิบาท 4 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ระยะที่ 4 การปรับปรุงและเผยแพร่การเสริมสร้างจิตสาธารณะ ตามหลักอิทธิบาท 4

ผลที่ได้จากการประเมินการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4
ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงและเผยแพร่การเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้

1. จัดทำกิจกรรมการเสริมสร้างจิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียน
มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยมตอนปลายบ้านมะนีสลาด เมืองไชยบุรี
แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

2. จัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่กิจกรรมการเสริมสร้าง
จิตสาธารณะตามหลักอิทธิบาท 4 ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7 โรงเรียนมัธยม
ตอนปลายบ้านมะนีสลาด เมืองไชยบุรี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน
ลาว